

بسمه تعالی

۱۵۴۶۶۱۱
اطلام وصل

..کتاب چند منظوره و چند کاربردی..

کتابه تحلیلی

تفسیر موضوعی قرآن کریم

- نمای کلی فصول به صورت نمودار
- شرح درس به زبان ساده
- آزمون طبقه‌بندی شده ادوار گذشته
- سؤالات تکمیلی
- آزمون در آزمون (مرور فصول)
- آزمون جامع
- پاسخ‌نامه تشریحی سؤالات
- خلاصه و نکات برتر فصل به صورت فلش کارت کتابی
- یک دوره پیشنهادی
- دو دوره آخر سؤالات ادوار گذشته

مؤلف: خیر الله اسماعیلی

ویراستار علمی: سلیمان عباسی

- سرشناسه
- اسماعیلی، خیرالله، ۱۳۴۹ -
- عنوان و نام پدیدآور
- کتاب تحلیلی تفسیر موضوعی قرآن کریم
- مشخصات نشر
- تهران: انتشارات راه، ۱۳۹۶.
- مشخصات ظاهری
- ۲۸۰ ص.
- شابک
- ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۷-۱۱۳-۴
- وضعیت فهرست نویسی
- فیزیکی مختصر
- یادداشت
- بالای عنوان: کتاب چند منظوره و چند کاربردی
- شناسه افزوده:
- عباسی، سلیمان، ۱۳۵۱ - ویراستار
- شماره کتابشناسی ملی
- ۴۸۵۵۱۳۶

نا: چاپ: (کتاب چندمنظوره و چندکاربردی) کتاب تحلیلی تفسیر موضوعی قرآن کریم

- مؤلف: خیرالله اسماعیلی
- ویرستار: طهرانی، سلیمان عباسی
- صفحه آ: مؤگاز: حقزاده
- لیتوگرافی: خانه: حرم: مجموعه انتشارات راه
- ناشر: راه
- سال نشر: ۱۳۹۶
- نوبت چاپ: اول
- شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
- قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان
- کد کتاب: ۱۵۰
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۲۷-۱۱۳-۴
- ISBN: 978-600-427-113-4

• شماره تلفن‌های بخش فروش و پذیرش نمایندگی:

- کتب پیام نور و دانشگاهی: ۰۲۱-۶۶۹۲۸۸۹۵ - تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۲۸۸۹۵
- کتب ابتدایی تا کنکور: ۰۲۱-۶۶۹۲۸۸۹۵ - تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۲۸۸۹۵
- کتب آموزش زبان: ۰۲۱-۶۶۹۲۸۸۹۵ - تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۲۸۸۹۵
- دفتر تألیف: جهت همکاری و تماس مؤلفان، اساتید و معلمان: ۰۲۱-۶۶۱۲۳۳۵۷ - تلفن: ۰۲۱-۶۶۱۲۳۳۵۷
- آدرس دفتر مرکزی انتشارات و فروشگاه راه: انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، نباهی نژاد غربی، پش بین بست جعفرزاده، پلاک ۳۹۶
- تلفن فروشگاه: ۰۲۱-۶۶۴۰۰۱۴۷ - ۰۲۱-۶۶۴۰۰۱۱۵ - ۰۲۱-۶۶۱۲۳۳۵۴

• ایمیل: Info@rahpub.com

• فروشگاه اینترنتی: www.rahpub.com

• پیامک: ۳۰۰۶۸۶۳۳۳۳۳

کلیه حقوق این کتاب برای انتشارات راه محفوظ است.

هیچ شخص حقیقی یا حقوقی حق استفاده از عنوان کتاب تحلیلی و همچنین چاپ و نشر تمام یا بخشی از این اثر را به هر صورت اعم از فتوکی، چاپ کتاب یا جزوه و حتی برداشت به صورت دستنویس ندارد و متخلفین به موجب بند ۵ از ماده‌ی قانون حمایت از ناشران تحت پیگردجی قانونی قرار میگیرند.

عنوان	صفحه	عنوان	صفحه
بخش اول: اوصاف و ویژگی‌های قرآن		بخش پنجم: ازدواج	
شرح درس.....	۱۰	شرح درس.....	۱۵۲
سؤالات خودآزمایی (بخش اول).....	۱۹	سؤالات خودآزمایی (بخش پنجم).....	۱۶۸
سؤالات طبقه‌بندی شده ادوار گذشته (بخش دوم).....	۲۱	سؤالات طبقه‌بندی شده ادوار گذشته (بخش پنجم).....	۱۷۰
سؤالات تکمیلی (بخش اول).....	۲۸	سؤالات تکمیلی (بخش پنجم).....	۱۷۵
سؤالات پرتکرار (بخش اول).....	۳۴	سؤالات پرتکرار (بخش پنجم).....	۱۸۰
سؤالات آزمون در آزمون (بخش اول).....	۳۶	آزمون در آزمون (مروری بر بخش‌های اول تا پنجم).....	۱۸۲
پاسخنامه.....	۳۷	پاسخنامه.....	۱۸۳
بخش دوم: راز و نیاز با خدا		بخش ششم: روابط اقتصادی	
شرح درس.....	۴۰	شرح درس.....	۱۸۶
سؤالات خودآزمایی (بخش دوم).....	۵۷	سؤالات خودآزمایی (بخش ششم).....	۲۰۰
سؤالات طبقه‌بندی شده ادوار گذشته (بخش دوم).....	۶۰	سؤالات طبقه‌بندی شده ادوار گذشته (بخش ششم).....	۲۰۲
سؤالات تکمیلی (بخش دوم).....	۶۹	سؤالات تکمیلی (بخش ششم).....	۲۰۶
سؤالات پرتکرار (بخش دوم).....	۷۴	سؤالات پرتکرار (بخش ششم).....	۲۱۲
آزمون در آزمون (مروری بر بخش‌های اول و دوم).....	۷۷	آزمون در آزمون (مروری بر بخش‌های اول تا ششم).....	۲۱۴
پاسخنامه.....	۷۸	پاسخنامه.....	۲۱۵
بخش سوم: تفسیر سوره‌های حمد، تمهیدات		بخش هفتم: جهان‌های دیگر	
شرح درس.....	۸۲	شرح درس.....	۲۱۸
سؤالات خودآزمایی (بخش سوم).....	۱۰۱	سؤالات خودآزمایی (بخش هفتم).....	۲۴۲
سؤالات طبقه‌بندی شده ادوار گذشته (بخش سوم).....	۱۰۳	سؤالات طبقه‌بندی شده ادوار گذشته (بخش هفتم).....	۲۴۶
سؤالات تکمیلی (بخش سوم).....	۱۱۰	سؤالات تکمیلی (بخش هفتم).....	۲۵۰
سؤالات پرتکرار (بخش سوم).....	۱۱۹	سؤالات پرتکرار (بخش هفتم).....	۲۵۸
آزمون در آزمون (مروری بر بخش‌های اول تا سوم).....	۱۲۱	آزمون در آزمون (مروری بر بخش‌های اول تا هفتم).....	۲۵۹
پاسخنامه.....	۱۲۲	پاسخنامه.....	۲۶۰
بخش چهارم: روابط اجتماعی		بخش نهم: نکات	
شرح درس.....	۱۲۶	خلاصه و نکات برتر.....	۲۶۳
سؤالات خودآزمایی (بخش چهارم).....	۱۳۵	سؤالات پیشنهادی	
سؤالات طبقه‌بندی شده ادوار گذشته (بخش چهارم).....	۱۳۸	سؤالات آزمون پیشنهادی (۱).....	۲۷۱
سؤالات تکمیلی (بخش چهارم).....	۱۴۲	پاسخنامه.....	۲۷۳
سؤالات پرتکرار (بخش چهارم).....	۱۴۶	سؤالات آزمون پیشنهادی (۲).....	۲۷۴
آزمون در آزمون (مروری بر بخش‌های اول تا چهارم).....	۱۴۷	پاسخنامه.....	۲۷۶
پاسخنامه.....	۱۴۹	سؤالات ادوار گذشته	
		سؤالات ادوار گذشته نیمسال دوم (۹۴-۹۵).....	۲۷۷
		پاسخنامه.....	۲۷۸
		سؤالات ادوار گذشته نیمسال اول (۹۵-۹۶).....	۲۷۸
		پاسخنامه.....	۲۷۹
		منابع و مأخذ.....	۲۸۰

مقدمه

• واژه «محکم» در اصل از «احکام» به معنای ممنوع ساختن گرفته شده است و سخنان روشن و قاطع را که هرگونه احتمال خلاف را از خود دور می‌سازند «محکم» نامیده‌اند.

• مراد از «محکمت» آیاتی است که مفهوم آن کاملاً واضح است به نحوی که در آن جایی برای گفتگو و بحث باقی نمی‌ماند. آیاتی همچون «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ: بگو او است خدای یگانه»؛ «لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ: هیچ چیز مانند او نیست»^۱ و «وَاللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ: خداوند آفریننده و آفریدگار همه چیز است»^۲ هزاران آیه مانند این‌ها که در قرآن «امّ الکتاب» نامیده شده؛ بدین معنا که مرجع و توضیح‌دهنده آیات دیگر هستند.

• واژه «متشابه» به معنای چسبندگی است که قسمت‌های مختلف آن شبیه یکدیگر باشد. بنابراین متشابهات قرآن آیاتی است که معانی آن در نظر اول پیچیده است و گاه احتمالات متعددی در آن می‌رود؛ اگرچه با توجه به آیت محکم تفسیر آن‌ها روشن است به طور مثال آیات مربوط به صفات خداوند را می‌توان ذکر نمود، مانند «يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ» دست خدا بالای دست آن‌هاست. و «وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ: خداوند شنواور داناست»^۳. «وَنُزِعَ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ: ترازوهای عدالت را در روز رستاخیز قرار می‌دهیم».

• از آنچه درباره محکم و متشابه گفتیم، آشکار شد که انسان واقع‌بین و حقیقت‌جو برای فهم کلمات پروردگار راهی جز این ندارد که همه آیات را کنار هم ببیند و از آن‌ها حقیقت را دریابد.

• در حقیقت «آیات محکم» از یک نظر همچون شاهراه‌های بزرگ و «آیات متشابه» همانند جاده‌های فرعی‌اند. تعبیر از محکمت‌ها به «أُمُّ الْكِتَابِ» نیز به این دلیل است که این آیات اساس و ریشه و مادر آیات دیگر محسوب می‌شود.

۱. سوره مبارکه شوری، آیه ۱۱

۲. سوره مبارکه توحید آیه ۱

۳. سوره مبارکه آل عمران، آیه ۳۴

چرا بخشی از آیات قرآن متشابه‌اند؟

• به طور کلی ممکن است جهات ذیل، فلسفه وجود آیات متشابه در قرآن باشد:

۱- نارسا بودن کلمات بشری:

• الفاظ و عبارتی که در گفتگوهای آدمی به کار می‌رود تنها برای نیازمندی‌های روزمره به وجود آمده است. از این رو اگر بخواهیم که از زندگی مادی خارج شویم، باید کلماتی را بکار ببریم که از جهات مختلفی نارساست و همین نارسایی‌های کلمات سرچشمه بسیاری از تشابهات قرآن است.

آیات «يَذَاقُ كَوْفَ آيِدِيهِمْ»^۱، «الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى»^۲ و یا «إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ» از این نمونه است.

۲- عمیق بودن مفاهیم قرآنی:

• بسیاری از حقایق مربوط به مسائل مادی طبیعت است که ما قادر به درک عمق آن‌ها نیستیم، این نارسایی افکار ما و بلند بودن آن معانی سبب دیگری برای تشابه قسمتی از آیات است. مانند پاره‌ای از آیات مربوط به قیامت و امثال آن.

۳- به کار انداختن اندیشه بشری:

• یکی دیگر از اسرار وجود متشابه در قرآن، به کار انداختن افکار و اندیشه‌هاست و این درست به مسائل فکری پیچیده‌ای می‌ماند که برای تقویت افکار اندیشمندان طرح می‌شود تا بیشتر به تفکر و اندیشه در مسائل بپردازند.

۴- ضرورت نیاز مردم به پیشوایان الهی:

• وجود این گونه آیات در قرآن نیاز شدید مردم را به پیشوایان الهی و پیامبر روشن می‌سازد و سبب می‌شوند مردم رهبری آن‌ها را به رسمیت بشناسند و از علوم دیگر راهنمایی‌های مختلف آنان نیز بهره‌مند شوند.

• در واقع قرآن مصداق وصیت معروف پیامبر^(ص) است که فرمود:

«أَنْتِ تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَ أَهْلَ بَيْتِي وَ أَنْهُمَا لَنْ يَتَفَرَّقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْحَوْضِ»

• دو چیز گم‌نایه را در میان شما به یادگار می‌گذارم، کتاب خدا و خاندانم، و این دو هرگز از هم جدا نمی‌شوند تا ر قیامت در کنار کوثر به من رسند.